

Dùng thuốc ở người cao tuổi

Viết bởi Biên tập viên

Thứ bảy, 03 Tháng 11 2012 09:34 - Lần cập nhật cuối Thứ bảy, 03 Tháng 11 2012 10:04

Người cao tuổi (được xem là 60 tuổi trở lên) chiếm một tỷ lệ không lớn trong dân số (12%) nhưng lạm dụng thuốc sử dụng cho đối tượng này lại không nhỏ (50% thuốc nói chung, trong đó được bác sĩ chỉ định chỉ 1/3 lạm dụng thuốc thuốc lo ngại kê đơn). Đặc biệt, tỷ lệ tai biến gây ra do thuốc lại thường gặp ở người cao tuổi nhiều hơn so với các lứa tuổi khác dưới 60.

Mà, 1 trong 6 người cao tuổi dùng thuốc thường có sai lầm dẫn đến biến chứng hoặc có hội chứng thuốc (Adverse Drug Reactions, viết tắt ADR) gây rối loạn thần kinh và tâm thần, thậm chí bỏ lỡ việc. Các biểu hiện lâm sàng thường gặp ở người cao tuổi do ADR của thuốc (rất dễ nhầm lẫn là do bệnh): buồn nôn, té ngã, trầm cảm, lú lẫn, rối loạn nhịp tim, táo bón, tiểu tiện không kiểm soát, hội chứng thần kinh ngoại tháp (extrapyramidal syndrome), rối loạn hoạt động tình dục, mất ngủ...

Những nguyên nhân

Một số nguyên nhân dẫn đến tăng tỷ lệ ADR ở người cao tuổi khi dùng thuốc:

- Người cao tuổi thường hay đau ốm, không phải mất mà là bệnh nhẹ cùng mất lúc, do đó thường phải dùng nhiều thuốc hơn người trẻ tuổi. Một số nghiên cứu cho thấy người trên 65 tuổi hàng ngày được kê đơn dùng trung bình 5 - 6 thuốc, và vì thế dễ bị tương tác thuốc dẫn đến ADR.

- Người cao tuổi có thể đi khám hai bác sĩ trong thời gian rất ngắn và bác sĩ hai không biết bác sĩ trước đã chỉ định dùng những thuốc gì để khuyến nghị dùng tránh tương tác với thuốc mới.

- Do mức bệnh nhẹ, không chỉ bệnh cấp tính mà bệnh mạn tính là mãn tính mà các bệnh này nhẹ khi đòi hỏi sử dụng nhiều loại thuốc có tác dụng mạnh, khoảng cách an toàn trong điều trị hẹp, dễ gây ADR.

- Người cao tuổi quá lo lắng về sức khỏe của mình muốn mau hết bệnh nên thường dùng thêm thuốc ngoài thuốc đã được chỉ định hoặc có người không đau ốm gì vẫn dùng thuốc gọi là “đề phòng”. Thậm chí không tuân thủ chỉ định dùng thuốc của bác sĩ, hoặc tăng liều thuốc hoặc kéo dài thời gian dùng thuốc, đưa đến bệnh quá liều gây ngộ độc.

- Người già, có người cao tuổi lại sử dụng thuốc do nghĩ là thuốc luôn gây hại. Có người tự ý giảm liều, có người giảm số lần dùng thuốc trong ngày (như thay vì uống 3 - 4 lần thì chỉ uống 1 - 2 lần/ngày), có người ngừng thuốc giữa chừng. Một số nghiên cứu cho thấy có đến 40% số người cao tuổi ngừng dùng thuốc sớm, do có sự khó khăn khi phải dùng thuốc nhiều lần trong ngày hay phải hấp thu quá nhiều thuốc. Sự ngừng dùng thuốc sớm có thể đưa đến tai biến do ngừng dùng thuốc (ADWEs: Adverse Drug Withdrawal Events). Như đợt ngừng ngừng dùng thuốc hủy hoại áp có thể làm hủy hoại tăng vọt rất nguy hiểm.

- Người lớn tuổi do trí tuệ giảm sút, thường hay nhầm lẫn trong sử dụng thuốc, đặc biệt về liều uống và số lần dùng thuốc. Trong trường hợp này, cần có người thân trợ giúp theo dõi sát việc dùng thuốc, không để người cao tuổi tự mình dùng thuốc.

- Do quá trình tích tụ ở nhiều hệ cơ thể nên dễ dàng tích tụ ở các cơ thể (tức là nhiều hệ cơ thể quá trình hấp thu, phân bố, chuyển hóa, thải trừ của thuốc) cũng như nhiều hệ cơ thể tính chất dược lý

Dùng thuốc chống ngưng i cao tu i

Viết bởi Biên tập viên

Thư bày, 03 Tháng 11 2012 09:34 - Lần cập nhật cuối Thư bày, 03 Tháng 11 2012 10:04

hệ cơ thể của thuốc để lại với cơ thể, để đảm bảo rằng không phải ngừng và không có lỗi.

Các nguyên tắc dùng thuốc chống ngưng i cao tu i

Đảm bảo dùng thuốc chống ngưng i cao tu i hiệu quả và an toàn, cần tuân thủ các nguyên tắc sau:

- Cần biết tên số dùng thuốc chống ngưng i cao tu i khi khám bệnh (nên hỏi kỹ họ đã dùng thuốc gì, kê có dùng thuốc khác, thuốc phối hợp nào hay không).
- Thay đổi thuốc chỉ khi được chỉ định dùng thuốc khi thất bại điều trị và sau khi chẩn đoán chính xác.
- Chống ngưng i cao tu i nên bắt đầu bằng liều dùng thấp nhất có hiệu quả, và nên kéo dài thời gian dùng thuốc trong ngày thích hợp (nhằm để lại ngưng i trở lại dùng 3 lần/ngày thì để lại ngưng i cao tu i có thể dùng 2 lần/ngày).
- Lưu ý các dấu hiệu ngừng thuốc cho việc tuân thủ dùng thuốc (chẩn đoán ngưng thuốc thích hợp là thuốc ngưng nếu có những dấu hiệu ngừng, hay thuốc dùng ít lần trong ngày là thuốc ngưng phóng thích thuốc kéo dài uống 1 lần/ngày...).
- Hướng dẫn kỹ các cách dùng thuốc một cách rõ ràng và báo động sự tuân thủ điều trị bằng lời khuyên cần thiết về mặt thuyết phục cũng như dành thời gian lắng nghe tâm tư của ngưng i cao tu i.
- Theo dõi sát trong thời gian dài sự đáp ứng để lại tác dụng của thuốc chống ngưng i cao tu i. Không thể suy diễn kinh nghiệm dùng thuốc chống ngưng i trở lại cho ngưng i cao tu i. Nguyên tắc dùng thuốc nếu lợi ích không rõ hơn là bất lợi ADR.
- Thận trọng khi cho dùng thuốc mới.

Dùng thuốc ở người cao tuổi

Viết bởi Biên tập viên

Thư bày, 03 Tháng 11 2012 09:34 - Lần cập nhật cuối Thư bày, 03 Tháng 11 2012 10:04

- Lưu ý các thuốc tránh dùng cho người cao tuổi nói chung và người cao tuổi đang mắc một bệnh lý nào đó.

Lưu ý các thuốc tránh dùng cho người cao tuổi đang mắc phải một bệnh lý:

- Không dùng dùng thuốc lợi tiểu ở người bị bệnh tăng huyết áp, suy tim (dùng thuốc lợi tiểu luôn chứa natri sẽ làm tăng huyết áp).

- Tránh dùng thuốc chẹn beta ở người bị bệnh hen suyễn, COPD, đái tháo đường (chẹn beta che mất triệu chứng tăng đường huyết ở người đang dùng thuốc trị đái tháo đường), bệnh lý mạch máu ngoại biên (peripheral vascular disease).

- Tránh dùng thuốc kháng histamin, thuốc chống co thắt, thuốc chống trầm cảm ở người bị phì đại lành tính tuyến tiền liệt hay bị táo bón (vì thuốc làm bí tiểu tiện hay táo bón nặng thêm).

- Tránh dùng thuốc glucocorticoid ở người bị đái tháo đường (vì glucocorticoid làm tăng đường huyết).

ĐS HOÀNG VĂN NAM

(nguồn suckhoedoisong.vn)